

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

No. 62

MAANANTAINA, MAALISK. 15 P.—MON., MARCH 15

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

SAKSAN SOCIALIST. HALLITUKSEN JASENET VANGITTU; KAPP LUOPUI VALLASTAAN

SAKSA VAATII SUOMELTA YLI 100 MILJ.

Perin kalliiksi tuli lahtareille Suomen työläisten murhaaminen

Tukholma, maalisk. 14 p. — Saksan ja Suomen välillä käynnissä olevaa neuvottelua lopulliseen sopimukseen pääsemiseksi siitä korvauksesta, mitä Suomen on luovutettava Saksalle sen antamasta sotilasavustuksesta Suomen punaisen hallituksen kukistamisessa. Saksan ilmoitetaan vaativan 50,000,000 markkaa kenraali von der Goltzin komennolla toimineen valloitusarmeijan suorittamasta palveluksesta, 35,000,000 mk. Saksan laivaston retkestä Suomeen, 30,000,000 mk. aseista ja ammuksista ja 12,000,000 markkaa taistelujen aikana menetetyistä sotatarpeista. Saksan vaatima korvaussumma jota ennen suoritettujen hyvitysten lisäksi noussee siis vielä 127,000,000 markkaan.

HEIDÄN SUURUUTENSA ÄITÄVÄT TAISTELU-MAAN BOLSHEVISMIA VASTAAN

Lontoo, maalisk. 12 p. — Times-lehdessä julkaistusta kirjelmästä selviää, että eräät Englannin tunnetuimmat kirjailijat ovat muodostaneet jonkun "Vapausliiton", jonka tarkoituksena on ryhtyä taistelemaan bolshevismia vastaan sen omilla aseilla, agitatorilla. Kirjelmä on Rudyard Kiplingin, H. Rider Haggardin, lordi Sydenhamin ja muutaman muiden allekirjottama.

Liiton suunnitelmassa on ruveta levittämään kirjallisuutta punaisia vastaan kautta koko maan. Siinä tarkoituksessa tulee liitto keräämään yleisöä varoja. Mainitussa kirjelmässä puhutaan suurin sanoin liiton yleisistä päämäärästä ja siitä kuinka se muka tulee "vuodattamaan valoa pimeyteen".

ENGLANNIN AJURIT UHKAAVAT LAKOLLA

Lontoo, maalisk. 14 p. — Englannissa uhkaa koko maata käsittävä ajurien lakko, mikä tulisi käsitettävään noin 150,000—170,000 mieheen. Lakko tulisi vaikuttamaan vakavasti ravintola- ja hotellien jakoon. Lakkoahan aiheuttajana on työnantajan kieltäytyminen maksamasta 10 shillingin palkanlisäystä viikolle.

Äskettäin pidetty sovittelunvottelu osoittautui tuloksettomaksi.

Lakko ei tulisi vaikuttamaan rautateihin, rautatieliikkeen omissa liikenteissä.

VANGITSIVAT KIELTO-LAKI-AGENTIN JUOPUMUKSESTA.

The Dalles, Ore., 13 p. maalisk. — Valtion kieltolain voimaansattamista valvovalle virkailijalle Frank Davis, jonka poliisit sanovat vanginneensa juopuneena tilassa rautatievaunussa, vietti yön kaupungin putkassa. Hänen sanotaan olleen matkalla Portlandiin, esiintyneen todistajana erästä kielto-lainrikkooja vastaan nostetussa jutussa.

Lontoo, maalisk. — Moskovasta saapuneissa radiosanomassa tiedotetaan, että Pietarissa tehdään parhaillaan kantoa laittamiseksi kielto-lainrikkooja vastaan nostetussa jutussa.

Yleislakko voimassa laajoilla aloilla. Verisiä taisteluita ollut useissa paikoissa joissa kymmeniä on surmattu sekä haavoitettu

Pariisi, maalisk. 15 p. — Epäviralliselta taholta on täällä saatu tietää, että kenttämarsalkka Foch on suosittanut Ruhrin teollisuusalueen ja Essenin miehittämistä liittovaltain joukoilla.

VERISEN SISÄLLEISSODAN PELÄTÄÄN PUHKEAVAN SAKSASSA.

Berliini, maalisk. 15 p. — Mikäli täällä on saatu tietää, ovat mielipiteet Saksassa jakautuneet siten, että joissakin osissa tunnustetaan uusi hallitus ja toisissa vanha, Ebertin, hallitus. Etelä-Saksan valtiot eivät anna kannatusta vastavallankumoukselle.

Useissa piireissä pelätään, että Saksassa hetimiten puhkeava verinen sisällissota. Essenistä tiedotetaan, että siellä on ollut vakavia mellakoita, joissa 30 henkeä on surmattu ja ylitse 80 haavoitettu. Satoja kauppoja kerrotaan siellä myöskin rosvoitun.

Kerrotaan vastavallankumouksellisen hallituksen diktaattorin tohtori Kappin olevan valmiin eroamaan toimestaan ja jättämään kokoomuspuolueen tehtäväksi uuden hallituksen muodostamisen. Yleislakko on nyt laajoilla aloilla voimassa. Junat ovat lakanneet kulkemasta ja vesi on myöskin sulettu pois useilla alueilla ja ravintolat niinkään sulttu. Elintarpeiden puute alkaa olla huutava, olleikin köyhien keskuudessa.

Pariisi, maalisk. 15 p. — Münchenistä tiedotetaan, että työläiset siellä ovat julistaneet yleislakon.

50 vankia kerrotaan surmatun mellakoissa Kielissä ja Frankfurtissa kerrotaan niinkään olleen taisteluita, joissa 20 henkeä on saanut surmansa ja ylitse 200 haavoitunut.

LUTWITZ UHKA MURSKATA LAKON.

Lontoo, maalisk. 15 p. — Berliinistä lennätetään, että Kruppin tehtaiden työläiset Essenissä ovat julistaneet yleislakon.

Uuden sotaministerin kenraali von Lutwitzin kerrotaan sanoneen, että yleislakko tullaan murskaamaan ja että jos tarpeellista sitä murskattaessa käytetään kuularuukuja.

Badenin hallitus ei tunnusta uutta Saksan hallitusta.

Karlsruhe, Baden, maalisk. 14 p. — Badenin hallitus on antanut julistuksen, jossa sanotaan, että se ei tule tunnustamaan Saksan uutta taantumuskellista hallitusta ja että se ei tule olemaan sen kanssa minkäänlaisissa tekemisissä. Badenin armeijan ylikomentaja kenraali von Davansanoi eilen, että hän tukee Badenin hallitusta sen toimenpiteissä Berliinin hallitusta vastaan.

Pariisi, maalisk. 14 p. — Ebertin hallituksen kukistuttua joutuivat liittolaismaiden Saksassa olevat lähetystöt tukemaan asemaan ja ovat ne vaarassa joutua pahoinpitelyn uhreiksi, kerrotaan Saarbrückenistä "Tempsille" tullessa tiedonannossa. Saksassa odotetaan puhkeavan sisällissodan.

Berliini, maalisk. 14 p. — Uusi väliaikainen ministeristö on muodostettu ja siinä on eri toimet jaettu seuraavasti: Valtioankleri tohtori Wolfgang Kapp, sotaministeri kenraali paroni von Lutwitz, kirjallisia ministeri tohtori Traub, Muihin avoimena oleviin paikkoihin ei ole vielä ministeriä nimittetty.

Ebertin hallitus siirtynyt Dresdeniin.

Pariisi, maalisk. 14 p. — Tämän eilen iltapäivällä tulleet tiedot kertovat, että Ebertin hallitus Saksassa on muuttanut Saksin pääkaupunkiin Dresdeniin.

Berliini, maalisk. 14 p. — Vanha hallitus on antanut julistuksen, jossa kehoitetaan kansaa tekemään yleislakko ja sanotaan vain sen avulla voitavan estää Wilhelm Hohenzollerin paluuta Saksaan.

Frankfurt, maalisk. 13 p. —

Entente lähettää kaksi komissionia Neuvosto-Venäjälle

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Or., March 15, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Pariisi, maalisk. 15 p. — Englannin entinen ulkoministeri A. J. Balfour ilmoitti kansojen liiton neuvoston kokouksessa lauantaina, että liittovaltallat ovat päättäneet lähettää kaksi komissionia Venäjälle tutkimaan olosuhteita siellä. Komissionin otaksutaan lähtevän Venäjälle kuukauden sisällä.

Kansojen liiton yhteyteen perustetun kansainvälisen työtöimiston johtaja Albert Thomas sanoo uskovansa, että seurauksena näiden komissionien tutkimuksista tulee olemaan Venäjän sovittihallituksen muodollinen tunnustaminen.

Moskova, maalisk. 15 p. — Kaikki ne ko-operatiiviset yhdistykset, joiden välityksellä Venäjän hallitus tulee tekemään kauppaa muiden maiden kansa, ovat edustettuina komissionissa, joka tulee menemään Lontooseen ja johon jäsenet on nimittännyt Työläisten ko-operatiivisen järjestön ensimmäinen puheenjohtaja Vladimir Kichouf. Hän oli ennenkin menneviikoksi viime aikoihin asti vastusti kommunisteja. Hän otti osaa vuoden 1905 vallankumoukseen ja joutui sen johdosta olemaan 12 vuotta maanpaossa Siperiassa.

RUMANIASSA RAUTATIE-LAKKO

Lontoo. — Bukarestistä tänne saapuneiden tietojen mukaan on siellä tapahtunut vakavia yhteenottoja sotilaiden ja lakossa olevien rautatietyöläisten välillä. Lakko Rumanian rautateillä alkoi useampia viikkoja sitten ja on sen seurauksena melkein kaikki liikenne maassa pysähtynyt.

Whiten "vähemistö"-raportti annettu presidentille

Washington, 13 p. maalisk. — John P. White, United Mine Workers liiton entinen presidentti, joka nimettiin hiilikarbon johdosta perustettuun hiilikomissioniin, jätti tänään mientönsä presidentti Wilsonille. White laati oman mientönsä, kun ei voinut allekirjottaa toisten komissionin jäsenen raporttia.

White suositaa hiilenkaivajille 35 prosentin palkankorotuksen ja 7-tuntista työpäivää. Hän panee vastalauseensa enemmistö-raporttia vastaan, jossa suositetaan ainoastaan 25 prosentin palkanlyennys ja hintarajojen poistamista, mutta ei suositeta työpäivän lyhentämistä. John L. Lewis, United Mine Workers-järjestön presidentti, neuvotteli Whiten kanssa raportin laatimisessa.

Hiilikomissionin työ näyttää jäävän tuloksia tuottamattomaksi, sillä sekä hiilenkaivajat että kaivosomistajat lupautuivat taipumaan komissionin suosituksiin ainoastaan siinä tapauksessa, jos komissioni antaa yksimielisen lausunnon. Kaivosomistajat ovat jo julistaneet, että he tulevat korottamaan kivihiilen hintoja, jos 25 prosentin korotus myönnetään. Hiilenkaivajat taas ovat lausuneet jyrkän tyytymättömyytensä komissionin enemmistö-raporttiin.

Siertolaisia lähtee maasta pois enempi kuin mitä saapuu

New York, 12 p. maalisk. — Kongressin Isac Siegelin, siirtolaiskomitean jäsenen, selityksen mukaan vaikuttaa kielto-laki siirtolaisiin siinä määrin, että heitä nykyään muuttamaan maasta pois enempi kuin uusia saapuu. Ellis-saaren kirjojen mukaan poistui maasta tammik. 61,000 siirtolaista ja maahan muutti 53,000. Useimmat muuttaneista siirtolaisista olivat slaavilaisia. Maaliskuun aikana arvelaan lähtevän 36,000 siirtolaista ja saapuvan 24,000.

SEITSEMÄN MIESTAPPOON SYYLLISIÄ

Roberts julistettu mielisairaaksi; Elmer Smith ja Sheehan syyttömiä

Montesano, 13 p. maalisk. — Julistan seitsemän Centralian tragediaa syytettyä i.w.w.läistä syylliseksi tappoon, kaksi syyttömäksi ja yhden mielisairaaksi ja edesvastuuttomaksi tekoon, Centralian murhajuuttua kuulustellut lautakunta antoi lausuntonsa kello 8:45 tänä iltana.

Miestappoon syyllisiksi langettiin Britt Smith, O. C. Bland, Ray Becker, James McInerney, John Lamb, Eugene Barnett ja Bert Bland.

Syyttömiksi julistettiin Elmer Smith ja Mike Sheehan. Loren Roberts julistettiin mielisairaaksi ja edesvastuuttomaksi.

Lautakunta olisi antanut lievemmän lausunnon.

Lautakunta antoi lopullisen lausuntonsa kaksi tuntia ensimmäisen lausuntonsa jälkeen, jota tuomari Wilson ei hyväksynyt, välttämisen poikkeavan oikeuden antamista ohjeista. Ensimmäisessä lausunnossa Eugene Barnett ja John Lamb julistettiin syyllisiksi ainoastaan kuolemaan aiheuttamisesta.

Syyttäjät lausuvat tyytymättömyytensä päätökseen, sillä he olivat vaatineet jokaisen syytetyn julistamista syylliseksi harmittuun murhaan, josta Washingtonin lakien mukaan langetaan kuolemantuomio. Lewis-kauntin yleinen syyttäjä Herman Allen julisti lausunnon kuuluttuaan, että "tulemme ehdottamaan näitä miehiä kunnes oikea tuomio on annettu." Erikoissyyttäjä Abel sanoi olevansa "ehdottomasti hämmästynyt" annettua lausunnon.

Miehet vangittu uudelleen.

Viisi minuuttia sen jälkeen kun valamiehistö oli antanut lausuntonsa men Lewis-kauntin sheriffi Berry vapautettujen Elmer Smithin ja Mike Sheehanin vankikoopiin ja esitti vangitsemiskäskyn heidän pidättämiseksi Arthur McElfreshin murhasta.

Kun sheriffi oli lkenut vangitsemiskäskyn, ojensi Elmer Smith päänsä ja alkoi laulaa i.w.w.läistä laulua "John Browns Body"-laulun nuotilla. Toiset miehet yhtyivät lauluun, jonka sävelet kahajuttivat vankilan holveja lauantai-illan hiljaisuudessa.

Vaatii uutta kuulustelua.

Kun valamiehistö oli antanut lopullisen lausuntonsa, teki Vanderveer esityksen lausunnon hylkäämiseksi, koska se ei ollut oikea eikä lakiin perustuva. Vanderveer selitti, että seitsemän tappoon syylliseksi tuomitun suhteen ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin julistaa heidät syyttömiksi tai syyllisiksi harmittuun murhaan, josta kannekirjelmässä heitä syytetään. Tuomari kumosi esityksen ja hyväksyi lausunnon lopullisena.

Vanderveerilla on kaksi päivää aikaa laittaa esityksen uudesta kuulustelusta ja hän ilmoitti tulevansa vaatimaan uutta kuulustelua.

Turvautuivat kompromissiin.

I. W. W.läisten vihollisten leirissä ollaan myös tyytymättömiä valamiehistön päätökseen. Heidän katsantokantansa mukaan olisi jokainen syytetty pitkäntä langettaa edesvastuuseen harkitusta murhasta. Tämän tähden leimatun valamiehistön päätös kompromissiksi, jonka avulla tahdotaan mielillä radikaalisia työväenpiirejä, nämä ainekset syyttävät valamiehistöä pelkuruudesta.

Valamiehistön lausunnon johdosta syytettyjen lakimies Vanderveer sanoi, että se todisti uudelleen, että "oikeuden teennäisillä ohjeilla ei voida vaikuttaa valamiehiin." Vanderveerin

TAVOTTAA TAKASIN VALTAANSA

Itävallan ent. keisari Kaarle yrittää saada kruununsa takaisin

Geneve, maalisk. 15 p. — Täällä on saatu tietää, että entiselle Itävallan keisarille Kaarlelle on hankittu passit nimellä "Kaspar Kovocs". Otaksutaan hänen yrittävän panna toimeen samanlaisen valtiokaappauksen kuin pantiin toimeen Saksassa lauantaina. "Kaspar Kovocsille" otettiin passi Sveitsistä — missä hän on asunut — Veniin matkustamista varten.

NAISTEN ÄÄNIOIKEUSLIIKE VOITTAI BELGIASSA

Lontoo, maalisk. 14 p. — Belgian edustajakamari on Brysselistä tänne tulleiden tietojen mukaan myöntänyt äänioikeuden 21 vuotta täyttäneille naisille kunnallisvaaleissa. Kaikki katolisetkin parlamentin jäsenet äänestivät hyväksytyyn lakiehdotuksen puolesta, samalla kun kaikki vapaamieliset äänestivät lakiehdotusta vastaan, selittäen, että naiset eivät ole vielä kypsineet käyttämään äänioikeutta. Osa sosialisteista vastusti myöskin lakiehdotusta, peläten että naiset tulevat käyttämään äänioikeuttaan uskonnollisten vaikutelmien mukaan.

selityksen mukaan poikkeava lausunto tuomarin ohjeista.

Vanderveer selitti myös, että Elmer Smithin ja Mike Sheehanin ei voida enää syyttää Centralian tragediaa, sanon uuden kannekirjelmän laatimisen olevan vain tekopeliä.

Kun valamiesten tuli henkilökohtaisesti ilmoittaa mielipiteensä miesten syyllisyydestä miestappoon, vastasi vain pari miestä varmalla äänenpainolla. Toiset vastasivat matalalla epävarmalla äänellä. Vaikka jokainen valamiehistä oli valintakuulustelussa sanonut hyväksyvänsä kuolemanrangaistuksen, ei yksikään heistä ollut vaatinut kuolemanrangaistusta tai syyllisiksi julistamista murhasta.

Valamiehistöä istuivat E. E. Torpen, 66 v., entinen farmari; U. G. Robinson, 57, puuseppä; Harry Sellers, 47, työmies; Carl O. Hulten, 39, farmari; Frank Glenn, 45, farmari; E. E. Sweitzer, 53, armari; F. H. McMurray, 41, ajuri; W. E. Inmon, 53, karjankasvattaja; Aubrey T. Fisher, 32, kiinteistökauppias; P. V. Johnson, 34, työmies; Samuel Johnson, 57, kalastaja; James Ball, 47, sepä. Jälkimmäinen valittiin varamieheksi, joutuen Edward Parriin tilalle tämän sairastuttua.

Syyttäjien puolella jutun ajamisessa toimi viisi lakimiestä, Herman Allen, Lewis-kauntin yleinsyyttäjä, joka tässä jutussa näkyi olevan vain sivuhenkilönä; erikoissyyttäjä W. H. Abel, tunnettu puuttavaryhtöiden lakimiehenä; erikoissyyttäjä C. D. Cunningham, tunnettu Eastern Railway & Lumber Co:n lakimiehenä Centraliassa, sekä lakimies Christensen apulaisena. Näitä vastaan johti puolustusta yksinään George F. Vanderveer, I. W. W:n kansallisarjestön tunnettu lakimies Seattlesta. Oikeushuoneessa hänen apunaan oli lakimies Elmer Smith, Centraliasta, yksi syytettyistä, joka ennen Centralian tragediaa oli usein toiminut i.w.w.läisten lakimiehenä.

Tämän merkillisen oikeusjuttun kuulustelussa esiintyivät koko ajan American Legionin miehet, fuoden "ilmapiriä", uni-vormuisiaan, ja vastapainoksi lähetti pohjoislännen järjestynyt työväki 6-henkisen "työväen-lautakunnan", joka tulee esittämään lausuntonsa ja mielipiteensä jutun käsitellyn tasapuolisuudesta. Läsnä oli myös armeija sekä työväenlehtiä että suuria kapitalistisia uutistoimistoja edustavia erikoiskirjeenvaihtajia.

MEXICON SOTAA ON HAUDOTTU EUROPASSA

Aikomuksena tehdä hyökäys ensi syksyn vaalien jälkeen

Chicago, 12 p. maalisk. — "Jalkieilla on suuri yritys, jota Pariisissa kannatetaan, että Yhdysvalloilla hyökää Mexicoon, puhdistaa sen tyhjäksi ja jos tarpeellista valtaa sen kokonaan. Luulen kampaillan alkavan pian kuin uusi presidentti on valittu."

Tämän ennustuksen teki professori Frederick Starr, kuuluisa antropologi, joka on Mexicoon asiaan erikoistunut, puhuessaan Chiagon yliopiston oppilaille.

"Sota Mexicoa vastaan suunniteltiin ja valmistettiin Pariisin rauhankonferenssissa, siitä minä olen varma," sanoi Starr. Tietonsa tästä rauhankonferenssin suunnitelmasta arvelaan Starrin saaneen japanilaisilta valtiomiehilta, joiden tuttu hän on.

Milwaukeeen majuri käyttänyt suoraa kieltä

(Federated Press) Milwaukee, Wis. — Pormestari Daniel W. Hoan, sosialistien valitsema toimeenpaneva virkailija, joka säikähtyi "kohelaita piirejä" kieltäessään Belgian kuninkaan Albertin ja kuningatar Elisabethin saapumasta Milwaukeeen, on jälleen tehnyt suuren törkeyden. Hän on kieltänyt American Security Leaguein toimeenpanemasta entisiä valmistaneisuuskuukuita muistuttavan kulkueen Vapunpäivänä, jota on suunniteltu vastapainoksi sosialistien suunnittelema vappujuhla.

Liitolle lähettämässään sähkösanomassa pormestari selittää, että Milwaukeeen parhaan kansalaiset, jotka tietysti ovat rehellisiä työllä eläviä miehiä ja naisia" tulevat kyllä pitämään kulkueen, joka edustaa "Amerikan parasta henkeä", niinkuin Security League suosittaa.

"Kulkueen tarkoitus, voi kuitenkin hiukan poiketa teidän tarkoituksistanne," sanotaan sähkösanomassa. "Minä käsittän, että he ovat melkein samaa mieltä kanssanne siinä, että amerikalaisuuden henki on yhtä paljon valtiassaan tänään, ellei enempikin, kuin ennen, niinkuin epäilemättä osotetaan lähestyvissä vaaleissa, jossa äänestäjille annetaan tilaisuus kukistaa se vapautta vihaava joukko, joka on viime aikoina väärin hallinnut Amerikkaa.

"He väittävät, että on kasvnut ryhmä tyrannia, joiden päämäärä on Wall-kadulla ja takapuoli Washingtonissa ja jotka tekevät kaikkensa hävittääkseen amerikalaisuuden hengen. "Minä olen sangen myötätuntoinen työläisillemme, jotka koettavat järjestää todellisen amerikalaisen ja mielenosituksen vapautuksen ja oikeuksien palauttamista ja tyranniuden hävittämistä maan päältä, olkoot kysymyksessä Euroopan kaiserit ja tsaarit tai Amerikan kaiserit ja tsaarit."

Hiilenkaivajat ja Mooney-juttu

Kansas City, Mo., 12 p. maalisk. — United Mine Workers-järjestön 14:n piirin puolivuosis kokouksessa tänään hyväksyttiin päätöslauselma, jossa luvataan Kansasin hiilenkaivajien siivellinen ja aineellinen kannatus Thomas J. Mooneylle, joka on kärsimässä elinkautista vankeustuomiota St. Quentinin vankilassa.

Päätöslauselussa kehoitetaan Californian kuvernööriä vapauttamaan Mooneyn sen perusteella, että hän tuomittiin väärin todistusten nojalla.